

RIVM Corona Gedragsunit

Bijdragen aan de effectiviteit van Corona maatregelen, door gedragswetenschappelijke kennis te ontsluiten, te ontwikkelen en te vertalen naar adviezen voor overheidsbeleid en –communicatie.

- We anticiperen op toekomstige vragen (van beleid, ten aanzien van gedrag en maatregelen)
- Wij werken vraaggestuurd, kortcyclisch en wetenschappelijk onderbouwd
- Wij onderzoeken het gedrag, draagvlak en welbevinden in relatie tot de coronapandemie
- Wij maken het samenspel zichtbaar tussen gedrag, draagvlak en welbevinden van doelgroepen
- Wij adviseren over gedragsaspecten van maatregelen en monitoren het effect van maatregelen op gedrag
- Wij laten ons gevraagd en gevraagd ad

<https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/onderzoek/gedrag>

Onderzoek vanuit de Corona Gedragsunit

WP1 Kennis van partners

- Leefstijladviezen in corona-tijd samen met de landelijke thema-instituten

WP2 Literatuur- en bronnenonderzoek

- Wat is er bekend over gedrag bij gebruik mondkapjes
- Wat is er bekend over gedrag na negatieve zelftest (zie ook WP6)
- Inventarisatie eerste peilingen en onderzoeken naar gedrag en welbevinden

WP3 Vragenlijstonderzoek samen met GGD-en (1^e meting; 90.000 deelnemers)

- Algemene gegevens deelnemers (GGD panels, RIVM open link) – thuissituatie, leeftijd, werk etc.
- Compliance – hoe lukt het mensen zich aan de gedragsregels te houden en hoe lang nog
- Draagvlak – hoe beleven mensen de gedragsregels, waar hebben ze moeite mee
- Welbevinden – hoe voelen mensen zich in het licht van de gedragsregels/maatregelen (stress, eenzaamheid etc.)
- In mei en juni elke 2 wkn een meting. Resultaten 2^e meting in de week van 18 mei.

WP4 Kwalitatief onderzoek: interviews bij groepen die onvoldoende in beeld komen via WP3

WP5 Sociale Media verkenningen- in de startblokken samen met RadboudUMC en LUMC Leiden

WP6 Verdiepend onderzoek

- Vraag VWS: wat is het effect van een negatieve zelftest op het gedrag van mensen (wetende dat de zelftesten niet erg betrouwbaar zijn)

Eerste opbrengsten

- Theoretisch kader over Opstarten van gedrag en Volhouden van gedrag
- Overzicht resultaten corona-peilingen & onderzoeken naar gedrag en welbevinden in NL
- Antwoord op VWS vraag over compliance-effecten op ander gedrag bij mondkapjes.
- Resultaten 1^e meting vragenlijstonderzoek
- Informatie op RIVM.nl, waarop bv. resultaten van vragenlijstonderzoek worden gepubliceerd. Eind deze week eerste ronde.
- Doorlopende advisering bij NKC en DPC

Kernteam

(10)(2e) (10)(2e) – unithoofd (tevens centrumhoofd Gezondheid en Maatschappij)
 (10)(2e) (10)(2e) – hoofd onderzoek (tevens hoogleraar gezondheidspsychologie in Nijmegen)
 (10)(2e) (10)(2e) – hoofd communicatie-advies (tevens lector psychologie voor een duurzame stad)
 (10)(2e) (10)(2e) – hoofd bedrijfsvoering / programmacoördinator
 (10)(2e) (10)(2e) – secretaris
 (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) – verslaglegging

Quickscan Indirecte Impact Corona op Gezondheid

Context

- De (interne) notitie Indirecte gezondheidseffecten Corona pandemie is binnen VWS goed ontvangen en erg informatief bevonden.
- Het project zal een vervolg krijgen in de vorm van kort-cyclische oplevering van bevindingen.
- Het kort-cyclische project zal nauw samenwerken met de Corona-inclusieve VTV en hiervoor ook een signalerende functie hebben.
- Waar mogelijk en relevant zal er samengewerkt/afgestemd worden met externe partners, zoals de NZa, planbureaus, kennisinstituten en universiteiten.

Met een gerichte uitvraag aan wetenschappelijke verenigingen en data- en kennispartners en aanvullend literatuuronderzoek en impactberekeningen geven we inzicht in de omvang van uitgestelde, afgeschaalde of door patiënten vermeden zorg en de risico's en effecten daarvan.

Kernrapportage

1. Systematisch overzicht van afschaling van de zorg en zorgmijden
 - Overzicht van afschaling en zorgmijding
 - ALLE ziektegebieden, incl geestelijke gezondheidszorg.
 - Zowel screening, diagnostiek als behandeling.
 - Iteratief uitbreiden naar brede gezondheidszorg, maar ook leefstijl en welzijn (zie verbreding)
 - Iteratief zo veel mogelijk duiding van bovenstaande -> toewerken naar generieke inschatting voor impact in levensjaren/QALYs (zie verdieping)
2. Perspectief van patiënten (en burgers) vanuit patientenfederaties en corona gedragsunit.
3. Sterfte mbv oversterfte CBS/RIVM in verschillende leeftijdsgroepen -> is dit te verklaren door COVID19?

Verdieping

1. Effecten van uitgestelde screening/diagnostiek/behandeling
 - a. Literatuuronderzoek naar effecten van uitstel/afstel
 - b. Toewerken naar generiek rekenmodel voor impact in verloren levensjaren/QALYs
2. Gedrag rondom zorggebruik; hoe zal zorgmijding zich ontwikkelen?

Verbreding

1. Leefstijl tijdens Corona
2. Thuiszorg, verpleeghuiszorg, gehandicaptenzorg, revalidatiezorg, hulpmiddelen, etc.
3. Welzijnseffecten (eenzaamheid, uitsluiting, angst)

Plan van aanpak

Kernteam: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) & (10)(2e)

1. Systematische uitvraag (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

1. Systematische uitvraag naar ALLE wetenschappelijke verenigingen
2. Verdere uitbreiding naar verpleegzorg, jeugdzorg, etc?

3. Excel dataoverzicht voor landelijke cijfers en exemplarische cijfers

2. Literatuuronderzoek (10)(2e) & (10)(2e) ? & (10)(2e) 10x2e 10x2e P)

- Literatuur search strategie (Delay/Capaciteit/Wachtlijsten/Crisis)
- Literatuur vanuit experts
- Extractie van info/parameters tbv rekenmodel

3. Berekenen gezondheidsverliezen (10)(2e) (10)(2e) & evt (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) 0)(2 (10)(2e)

- Opzetten generiek rekenmodel voor indirecte impact
- Evt gebruik van bestaande modellen
- Gebruik oversterfte CBS/RIVM -> is dit te verklaren door COVID19?
- Evt relateren aan model CIB gezondheidsverlies COVID 19

Product (10)(2e) ? (10)(2e) (10)(2e)

- 2-wekelijkse (openbare?) factsheet: feitelijke representatie van inventarisatie
 - Vast format
 - Overzicht van kernstatistieken en duiding
 - Iteratief uitbreiding en verdieping
- Terugrekenchema van publicatie tot aanleveren teksten -> check bij corona unit
- Actuele data gewenst, dus erg kort proces.

Werkwijze

- Dagelijks overleg (9:30-10).
- Strakke planning, afhankelijk van productieproces richting factsheet.

Plus nog

- Databronnencovid19.nl – website bestaat al aantal weken, aardig goed gevuld
- Twee-wekelijks overzicht & duiding nieuw verschenen onderzoek maatschappelijke impact & preventie/zorg in opdracht van ZonMw (vraag VWS) – wordt nu ingeregeld